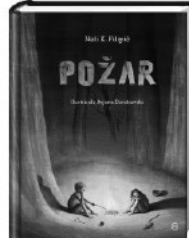

rodne zveze za mladinsko književnost (IBBY). Tema konference: begunci in medkulturno razumevanje (tudi z branjem do sprejetja migrantov in po drugi strani, kaj ponuditi prišlekom v branje, da bi se hitreje integrirali v novo okolje). Iz Slovenije sta se konference udeležili mag. Tilka Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY, in pisateljica Neli Kodrič Filipič. Tilka Jamnik je poročala o naši skupni bralnosposodbujevalni akciji (ob letošnjem 2. aprilu) na temo medkulturnega razumevanja in migrantov. Pisateljica Neli Kodrič Filipič, ki ima

tudi osebne izkušnje z mladimi begunci, pa je predstavila svojo slikanico *Požar* (ilustr. Bojana Dimitrovski, Mladinska knjiga 2016) in strip *Superga* (ilustr. Damijan Stepančič, Mladika, 2016); oba obravnavata begunsko tematiko.

PRVA KONFERENCA EVROPSKE IBBY

Prva regionalna konferenca evropske IBBY se je iz povsem praktičnih razlogov odvila na zadnji dan bolonjskega sejma otroških knjig (6. aprila 2017), saj so bili gosti večinoma tudi obiskovalci sejma. Priprave na konferenco z naslovom **Povezujmo svetove. Podajmo roke mladim beguncem s knjigami in zgodbami** (Bridging Worlds. Reaching out to Young Refugees with Books and Stories) so se začele že lansko jesen, tema konference pa je bila več kot pereča problematika otrok beguncev. Kaj in kako lahko torej naredijo knjige in vsi mi, ki smo s knjigami kakor koli profesionalno povezani, da bi izboljšali svet otrokom, najbolj nedolžnim žrtvam brezobzirnih življenjskih okoliščin, na katere sami nimajo nobenega vpliva ali moči, da bi jih spremenili.

Lahko torej knjige sploh kaj spremenijo?

Po uvodnem predstavitvenem nagovoru predsednika IBBY Wally de Donckera je imel Anglež Joseph Nhan O'Reilly skoraj uro dolgo predavanje in vizualno predstavitev svojega dela na področju begunskih otrok. O'Reilly, vodja politike

izobraževanja in zagovorništva pri Save the Children, si z mednarodno skupino strokovnjakov prizadeva, da bi imel vsak otrok dostop do izobraževanja. Pod vplivom omejenega medijskega pokrivanja evropska javnost pozablja, da velika večina beguncev pravzaprav ostaja znotraj Afrike, kar je pokazal s pomočjo grafov gibanja beguncev. O'Reilly, ki se strastno bori proti nepismenosti otrok in zagovarja njihovo pravico do kvalitetnih knjig, je ustanovitelj Prvega branja (First Read) ter avtor Mednarodne pobude knjig za otroke (International Children's Book Initiative), v zadnjem času pa je bil imenovan za predsednika Zveze globalne knjige (Global Book Alliance), kjer dela pri preoblikovanju razvoja, nabave in distribucije knjig, vse z namenom, da nobeden otrok ne bi ostal brez knjig. Svoje predavanje je zaključil s pretresljivo video izjavo nekaj afriških otrok. Na vprašanje, kaj si najbolj na svetu želijo, so odgovorili, da si želijo – šolanja. Kontrast med temi otroki, ki v izobrazbi in knjigah vidijo edino možnost za rešitev iz pekla revščine in vojn, in med vsega naveličanim povprečnim evropskim

šolarjem, je tako dramatičen, da seže do srca. V državah blagostanja se resnična vrednost knjige preprosto izgubi v množici tržnih produktov, ki skrbijo za zabavo otrok in s katerimi naj bi knjiga tekmovala.

V naslednji uri je sledila vrsta krajših predstavitev pisane evropske družšine: Martin Gries iz Nemčije, Marloes Roijn z Nizozemske, Sophie Giraud in Laurence Faron iz Francije, Laila Koubaa iz Belgije ter avtorica tega zapisa iz Slovenije.

Martin Gries, vodja pedagoških dejavnosti pri Book Pirates, je razvil koncept 1001 jezika in spletno stran www.bilingual-picturebooks.org, ki zagotavlja dostopnost otroških knjig v mnogih jezikih. Slikanice je v izbranem jeziku možno prenesti s spleta na osebni računalnik, tablico ali pametni telefon. Pri prevajanju sodelujejo mnogi prostovoljci, zato so knjige dostopne v mnogih evropskih, pa tudi drugih jezikih – vse do arabščine, ruščine, kitajščine. Spletna stran vabi k dodajanju novih knjig in je torej knjižnica, ki raste.

Belgijka Laila Koubaa je predstavila aktivistični projekt, s katerim se je odločila pomagati begunskim otrokom pri prvih korakih v tuji deželi. Z možem in štirimi ilustratorji je izdala žepni slovarček v obliki pobarvanke v petih jezikih.

Nizozemka Marloes Robijn, ki se ukvarja s promocijo branja, je predstavila projekt, v katerem prostovoljci pridejo na dom begunskih družin in otrokom berejo zgodbe.

Francozinji Sophie Giraud in Laurence Faron sta združili štirideset francoskih založb, ki izdajajo otroško literaturo, v skupen projekt knjig o begunskih Oni so mi (*Eux, c'est nous*).

V tem prvem sklopu sem tudi sama predstavila svoji dve zadnji deli z a otroke, ki se dotikata begunske tematike, in sicer risoroman *Superga* (ilustracije Damijan Stepančič) o dogodivščinah

dvanajstletnega Hazara Hamida, ki cela tri leta potuje iz rodnega Afganistana do Slovenije, ter slikanico *Požar*, v kateri tragična okoliščina skupinico Gozdnikov spremeni v begunce, ki jih nihče noče; ko pa si končno postavijo nova domovanja, tudi sami skoraj postanejo enako brezčutni do novih beguncev, a še pravočasno spoznajo svojo zmoto in odprejo vrata svojega mesta za vse.

V naslednjem sklopu predstavitev smo poslušali Joachena Webera iz Nemčije, urednika kataloga mednarodnega letnega knjižnega pregleda *Bele vrane* (White Ravens) iz Mednarodne mladinske knjižnice (Internationale Jugendbibliothek) v Münchnu; Francozinjo Muy-Cheng Peich, direktorico izobraževanja v Knjižnicah brez meja (Bibliothèques Sans Frontières), slednja je med največjimi nevladnimi organizacijami, ki podpirajo dostop do informacij in izobrazbe v svetu, sama Muy-Cheng pa je strastna zagovornica inovativnih metod, ki spodbujajo kreativnost, kritično mišljenje in učenje skozi delo; ter Bénédicte Frocaut, direktorico mreže javnih knjižnic v francoskem Calaisu, ki sodeluje z Bibliothèques Sans Frontières, da bi lahko storitve ponujali vsem potencialnim uporabnikom.

Pred odmorom za kosilo smo se vsi udeleženci konference razdelili v manjše debatne skupine, da bi razpravljali o pomenu in morebitnih vizijah našega dela. V tem prvem srečanju (drugo je sledilo popoldne) smo predstavili svoje delo in stanje v državah, iz katerih prihajamo. Kot zanimivost naj navedem, da smo v naši majhni skupinici imeli še tri zelo zgovorne predstavnice iz Litve in Latvije in ugotovili smo, da jih s Slovenijo povezuje podobna izkušnja: beguncev je pri nas in pri njih malo, zato pa sta med ljudmi toliko bolj prisotna strah in neznanje.

Po kosilu nas je pripovedovalka zgodb Mariella Bertelli iz Kanade ogrela z

nekaj glasovno-gibalnimi predstavami, s katerimi deluje na Lampedusi, takoj zatem pa so svoje delo z otroki na Lampedusi predstavile Deborah Soria (Italija), Cay Corneliusson (Belgija) in Helen Limon (Anglija).

O delu evropske sekcije IBBY sta na kratko spregovorili še Hasmig Chahinian in Eva Devos, zatem pa smo se spet sre-

čali v debatni skupini, kjer je vsak član poskušal najti vizijo dela v svoji državi na področju tematike, ki ji je bila evropska konferenca IBBY posvečena. Konferenco je zaključila Pam Dix, predsednica angleške sekcije IBBY, z željo, da bi takšne področne konference organizirali tudi v prihodnje.

Neli Filipić